

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint ötször: vasárnap, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám Gergurov-féle házban.
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felölös szerkesztő:
Dr. MOLNÁR GYULA.
Kiadják:
Gruda Pál és Társa.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanítónak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

Uj magyar herceg.

Tegnap számunkban hoztuk a N. U. után azt a hírt, hogy a kormány Festetich Taszilló grófot hercegi rangra akarja emelni.

Már csak azért is, mert nem szeretünk személyekkel foglalkozni, legyenek azok bár nagyok, vagy kicsinyek, e czikkünk keretében nem kívánunk kiterjeszkedni arra, hogy van-e érdeme Festetich grófnak arra, hogy hercegi rangra emeltessék, ha ugyan egyáltalán érdem kívánatik meg arra, hogy valakinek megadassék a jog a hercegi czímmel élhetni.

Azzal sem akarunk most foglalkozni, hogy helyes-e, ildomos-e épen most nevezni ki Festetichet hercegnek, a mikor uti figura docet akadhat a közvéleménynek organuma, a mely a rangemelés kapcsolatba hozhatja a rangjában imígyen emelkedő grófnak azon negatív érdemeivel, melyeket ő egy par excellence demokratikus irányú reformjavaslatnak létre jöhetése körül szerzett.

Mi csak általánosságban, inkább theoretice akarunk azzal a kérdéssel foglalkozni, hogy ugyan van-e szükség arra, hogy ma, a 19-ik századnak a vége felé egy magát democraticusnak nevező kormány ilyen hercegetésekre vetemedjék.

(Ezt a szót nem én találtam fel, valamelyik almanachban olvastam, hogy hercegitett gróf.)

Utóvégre is practicus szempontból nem volna ellene semmi kifogásunk. Ha Festetich Taszilló csak azon feltétel alatt akart tartózkodni a polgári házasság javaslata fölötti szavazástól, ha herceggé teszik, s a kormány csak ez uton tudta törvényerőre emeltetni a nemzet nagy többsége által óhajtott javaslatot, akkor hát utóvégre jól tette a kormány, ha hercegi rangra emelte a gróf urat, uns kost es nichts und im macht es Freud, de ha e kérdést nem a mindennapi politika szemüvegén tekintjük, ugy lehetetlen hogy az illetén rangemelés politikai és társadalmi életünk egy veszedelmes kortünetének ne nyilvánítsuk.

Hát mikor lesz ma egyszer vége azoknak a czimosztó atásoknak, a melyek nemcsak az illetőt, de maradvékait is az idők végtelenségeig egyéb embertársaiktól megkülönböztetni akarják? valósággal pedig alig alkalmasak egyébre, mint hogy a józanul gondolkozók körében szánalmas mosolyt, a házfejük között irigységet keltsenek.

Ugyan kérjük szépen azt mondjuk, hogy democraták vagyunk, és egy democrat ember előtt nyerni fog gróf Festetich Taszilló akár értékben, akár becsben csak azért, mert a névjegyén ezentul a koronának ága kettővel több leend? vagy kevesebbre becsül Magyarországot józan közvéleménye Wekerle Sándort, mert az ő névjegye ez ékesség hiányában szenved.

De hát legyünk igazságosak. Nem a kormány-e a főhiba e téren. Mert hát ha valaki ezt jutalomnak venni hajlandó, jól teszi ha ezzel jutalmazza, mert utóvégre is az adófizető közönségnek kevesebbe kerül, mint ha valami állam jószágot adnának jó oleón

TÁRGYA.

Az apácza.

— A „Zombor és Vidéke” eredeti tárczája. —

Csak a regényírók intézik ugy a körülményeket, hogy műveik fő alakjai egy farszót küzdelem s meg-megújuló cselszövény után egymásé lesznek; a való élet hősnői s hősei többször igen, mint nem: az utolsó felvonásban elválnak. Itten az intéző kéz másképen osztja ki a szerepeket; megoldás helyett bonyodalom, — egyesülés helyett család. Egyetlen intézkedés igaz, de az íróknak s a végzetnek egyforma jogaik vannak s azért egyik a másikat nem vádolhatja visszaéléssel, ha a saját belátása szerint határozza meg a játékok. Hogy az emberek mint vélekednek róluk: az nem zavarja őket.

Alig volt 20 éves s már eloszlottak rózsás ábrándjai, — elhullottak szende ifjúságának bájós virágai. Ha valaki szerelme napjaiban azt mondta volna neki, hogy a patakocská, — mely pajzán leptekekkel lejt; — egy nagy esőtől tengerre nő s tajtékzó hullámaival falvakat semmisít meg; — hogy szerelme tűnő ábránd s boldogsága delibáb; kikaczagta volna.

Mi volt erősebb: szerelme vagy hite? Azon korban élt, melyben az életet csak ábrándból ismerik, — melyben nem hiszik, hogy a bájós tavaszt eltemeti fehér szemfedele

alá a tél s hogy a rózsát elhervasztja a nap heve.

De elsurrant e bohó időszak s vele gyermekkori álmái. A családás kijozanította tévhitéből, de feledni nem bírt soha. Hogyan lehessen feledni, midőn az emlékezet nem hamvad el? A tenger, ha vesze után le is csillapul, idővel ismét zajogni kell s örült tánczra ingerli suttogó hullámaikat; az emlékezet is, ha elszenderül, megint csak felébred s szívben.

Eltűnt életéből minden, a mi szép volt s kopáran állott szíve, mint a föld őszi kötötésében, mikor élet s virulás helyett csak bucsulángok s panaszos jajgatással találkozunk; — mikor a pacsirta éneke elhal s helyette a zügó szel sirja el gyászadalát a fonnyadt virágok s tépett falevelek felett.

Nem akarta elhinni, hogy meg van csalva, — csak félreértés vagy ármaný okozta, hogy jegyese már két napja nem volt nála. Megtörtént az előtt is, hogy nem jött el egy — két napig, — hivatalos kiküldetésben járt; de előre megmondta, hogy nem jöhet, mert el kell utaznia.

Irigyél fondorkodhattak ellene s távolították el tőle, vagy lehetséges, hogy váratlanul ment el a vidékre s nem volt érkezése róla tudósítani. Mentséget keresett megnyugtatósa végett, de balsejtelméit legyőzni nem tudta.

Rendkívül fel volt izgatva s alig várta az estét. Elmúlt az este, a másnap délelőtt,

de az ifju nem mutatkozott. Izgatottsága majd ágyba döntötte, enni nem bírt; az ajtónyílásra idegesen ugrott fel. Délután már megunt a varakozást. Levelet írt neki, kezében remegett a toll; a kuszált vonásokból meg lehetett állapítani felindultságát. Átadta szobaleányának, hogy vigye el völégénye lakására s csak neki kézbesítse. A cseléd visszajött s levelet hozott magával. Türelmetlenül ragadta ki kezéből, remegve szakítva fel a borítékot, de már az első soroknál szívéhez kapott s elájult.

A levélben az írta, hogy már évekket ezeltől viszonya volt egy nővel s ez megtudva, hogy nősül; botránnyal fenyegetődik s ő jobban tiszteli Elzát, sem mint beleegyezne a meghurcoltatásába. Lemond róla s kéri, hogy feledje el, mert méltatlan szerelmére. A levélhez csatolva volt a gyűrű.

Elza sokáig lebegett élet-halál között. Heves ifjúság rohanta meg s csak az önfeloldozó ápolás tartotta meg életét. Felepült s szülei avval a szándékával lepte meg, hogy zardába vonul.

Boldogságot nem remélt a földön, látta, hogy az álomként száll el, mint az év, — melynek utolsó fohászatáért reszketve hallgatja a dermedt természet — s a kihűlt szívben csak elhamvad ábrándok porlanak.

Apáczává való telavatásakor tömve volt a templom az egyházi szertartás alatt. Megható jelenet volt, a hogy az oltár előtt állott összekulcsolt kezeivel. Halvány arcán

neki „érdemei elismerésül.“ De a társadalomé a főhíba.

Mikor látunk polgári köröket, a melyek dísz lakomára gyűlnek össze, mert egy polgártársuk nemesi czímet kapott, mint a terezávárosi kaszinó Pinter megnesemítésekor, míg látunk munkában megöszült, s becsületes iparkodás folytán vagyoniilag megizmosodott polgárokat, kik vénségükre abban a gyermekes kedvtelésben leledzenek, hogy megszerezzék a jogot holmi előneveket irogathatni közbeesülést kiérdemelt polgáriás hangzású neveik elé: addig ne csodálkozzunk a felett, hogy van a ki a hercegi koronára is áhítozik.

Az a baj, hogy csak beszélni szeretünk a democraticus eseményekről, de mihelyt alkalmunk nyílik ellenkezőképen cselekszünk.

..... // Z.

Földrajz a népiskola III. osztályában.

— Könyv ismertetés. —

Az új tanév kezdetén nem lesz talán fölösleges munka, az egész megye tanítóit karát érdeklő új szakkönyvecske rövid ismertetése. Értsem az *Osztrogonác* Ferenc ö-becsei tanító által kiadott „Földrajzi előismeretek és Bács-Bodroghmegye rövid leírása” című művet, melylyel az írja a népiskolai földrajz tanítás javítását s könnyítést czélozza.

A földrajzi ismeretek szükségességét és így tanításának fontosságát még a laikus ember is belátja, átérzi, mert ha a mindennapi tapasztalat élénk bizonyosságot szolgáltat erre.

De mi tanítók azt is tudjuk, hogy a helyes földrajz tanítás kitünő segéd eszköz más tárgyak tanításánál, megkönnyíti egyéb ismeretek marandóvá tételét: úgy annyira, hogy bátran állíthatjuk, miszerint a földrajz tanítás javítását s a természetrajzi ismeretei is marandóbbak.

Éppen ezért nincs manap igazi tanító, a ki a földrajzi ismeretek alapos elsajátításán lelkiismeretesen ne fáradsa. Szándékkal mondjuk hogy *fárad*, mert a helyes földrajz tanítás a tanító részéről folytonos munkát és szorgos előkészületet kíván. Minden földrajzi óra a tanító egész egyéniségét igénybe veszi, természetesen, ha azt lelkiismeretesen és a leghyesebb módszer szerint — a folytonos térképrajzolás és helyes tájékozás alkalmazásával tanítja.

A fent említettem könyvecske is e czélt óhajtja szolgálni, még pedig a legalsó fokon, az alapvetésnél. Ha jó az alap, szilárd az épület. Különösen áll ez a földrajz tanításra, mert ha itt nincs meg a szükséges előismeret, úgy üres szalmacséplés, gépies ismeret lesz a később tanultak egész sora, a mely elmosódik mielőbb.

Osztrogonác fáradságos munkával és alapos tanulmányokkal írta meg a népiskola III. osztálya, a földrajzi ismeretek kezdő évfolyama részére könyvecskejét.

Nyíltan szólva, soha sem voltam barátja a szakkönyvecskének; elítéltem azokat, harszóltam ellenök lapok útján úgy, mint gyűléseken, mert azt tapasztaltam, hogy az ily könyvecskék használata a legtöbb tanítót gépiessegre vezette és a gyermekeket lélekölő munkával terhelte. Részemről iskolában (IV. oszt.) nem is használók semmi féle szakkönyvet, de ha a *harmadik* osztályt vezetném, úgy növekedéim kezébe adnám e könyvecskét, de nem ám azért, hogy szóról-szóra betanultassam, hanem hogy magyarázatom rövid kívánatát a gyermek otthon is, bármikor is feltalálhassa, elolvassván, a hallottakat önmagában felüljissa.

A száraz szakkönyvektől élénken különbözik e művecske már az által is, hogy az általános előismereteken kívül egyedül meggyéknék van szentelve és így teljesen a mi viszonyainkhoz lévén alkalmazva, benne felesleges, a növekedekre száraz dolog nem találunk; de kiváltképp főleg ügyes szerkezetével, népies stílusával, a benne levő szemléltető képeivel, térképjegyeivel és térképeivel. Szóval meglátjuk első tekintetre, hogy gyakorlati ember írta, a ki azt — mielőtt a nyilvánosságra hozta — saját iskolájában ki is próbálta. A művecske használatalával még akarva sem lehet a földrajz tanítás gépies, mert minden része, minden pontja rajzot kíván és ha ezt elmulasztaná a tanító, a gyermekek követelnék: ez a rajzoltatási módszer.

A könyvecske hat részre van osztva,

az első részben a nélkülözhetetlen előismeretekkel találkozunk. Itt az alap. A helyes tájékozás, az iskola rajza, a helység, abban való tájékozás, a határ stb. mind oly cselekedéseknek látszanak, pedig ezeken épül föl a földismeret szilárd tudása.

A második rész: a *járás*. Itt lesz lefektetve a térkép ismeret, a térkép rajzolás tudománya. Mintault a zombori járás bővebben fel van dolgozva, míg a többi csak röviden. Természetesen, hogy minden tanító a saját járását fogja e minta szerint kibővíteni. Nagy segítségére van a tanítónak, hogy minden járás pontos térképét ott találja a könyvben, melyet természetesen részletésben és egészében a gyermek szeméi előtt a nagy táblán kell lennie hoznia.

Mikor minden járásról meg van a fogalom és ismeret, azok egésze a *megvél* alkotja, melylyel a III. rész foglalkozik oly hangon, hogy azt a gyermek messzerüleg képes után mondani. A mit a gyermek pedig elmesélni tud, azt nem feleli el soha.

A többi részben röviden, vagy általánosságban szól az *országokról*, a *földrészekről*. Hogy ne legyenek hosszadalmas még csak azt emelem ki, hogy a gyermek előtt kedvessé teszi a könyvet az is, hogy itt-ott a hazai történet eseményeivel, nagy fiával is találkozik.

A könyv kiállítása árához (20 kr) képest igen tiszta és erős; szemnek tetsző papíron, olvasható, nagy betűkkel.

Ha még azt megemlítem, hogy e könyvecskét Szabadka és Baja városok, úgy több község iskolájába már bevezette, úgy részemről csak kötelességet vélek teljesíteni, ha a tanév megnyitásával mindazon tanítók figyelmét felhívom e műre, kik a III. osztályt önmállalag avagy a III. és IV. osztályt együttesen vezetik, mert azok megismerve e könyv előnyeit bizonyára igazat fognak adni e rövid ismertetésben elmondottaknak. Ó-Becse.

— s. —

Vasuti baleset, kórházi hanyagság.

Ezt a kettős címet kell adnunk egy hírünknek, melyet megfoghatlan vagy talán nagyon is megfogható okokból illetékes körök szerettek volna a nyilvánosság előtt eltitkolni.

Gromilovits Illés egy 70 éves jóval meghaladott törődött ember volt mint vasuti ő alkalmazva a magyar államasutasnak szabadka-dályai vonalon. Órháza Nemes-Militics és Bajnok között, Nemes-Militicsen felül az első volt.

A folyó hó 28-án déiben Zomborból Szabadkára induló vonat ezt a törődött öreg embert, ki úgy látszik aggkoránál fogva már nem is jól látott, s így a vonalhoz közelebb ment elütötte, és pedig oly szerencsétlenül, hogy egyik lábán a robogó vonat átment.

Sürgönyözött azonnal Zomborba, s a vasuti orvos dr. Havel József hajtányon azonnal a helyszínére ment, a szerencsétlen emberen ideiglenes kötetet alkalmazott, s a d. u. 4 órakerkező vonattal beszállította a zombori kórházba.

Ide beérkezve másnap déli 10 óráig orvosi segélyben nem részesült. A vasuti orvos mikor 29-én reggel szerencsétlen betegét meglátogatta, azt az értesítést vette, hogy a kórházi szolga alkalmazta a kötetet.

Tíz órakerkezelés alá vette az orvos, de akkor már nem segíthetett.

A szerencsétlen ember fél tizenkét órakerkiszívédett.

Ez a tényállás. Vannak a kik azt állítják, hogy a halál elverzés következtében állott be, de mi most ezt még bebizonyítottak nem tudjuk, nem állítjuk, hanem pusztán azt a kérdést vetjük fel, hogy micsoda ázsiai állapotok uralkodnak a mi drága pénzen fenntartott kórházunkban, hogy egy súlyosan sertet ember, ki delután beszállítottatik, másnap d. e. 10 óráig orvosi segélyben nem részesül?

Micsoda kényelemszeretete ez az orvos uraknak, hogy pusztulni hagyják az ember akárha valamely kártékony állatról lenne szó.

csendesen pergett alá a könnyek. A szertartás végén elbucszott övétől, — a zokogástól visszhangzott a templom.

Bezárult megette a világ kapuja s belépett a lemondás börtönébe. Magányos zárkat jelölték ki számára, megmagyarázták neki a szabályokat, megmondták a szokásokat; de mindenekelőtt feltétlen engedelmességre figyelmeztették. Erősen bizott benne, hogy sebe idővel heggdeni fog s lassan elfelejti a hütelét, de a magány csak jobban elmérgesítette sebéit. Az ima ketté nem vágta a multat s onnan is vágyott ki, de nem a világba, hanem a temetőbe. Gyógyulást nem talált, — betegsége csak a rögök tudtak orvosolni.

Szótalanul járt társnői között, az étkészésnél sem használta fel a társalgási időt, mit a főnöknő engedélyezett. Reggel s este ő is bement a nagy terembe, a hol gyülekezni szoktak az imára s innen a főnöknő vezetése alatt a kápolnába mentek az ajtósságot folytatni. Letérdelt egy sarokban s buzgógn fohászzkodott Istenhez vigasztalásért, de szíve csak fájt, csak tovább vérzett.

Nyugodt viselkedéstől ugyan azt következtették, hogy már nem beteg, de gyógyulása csak látszólagos, erőszakolt volt. Ha szülői vagy testvérei meglátogatták; mosolygva sietett fogadásukra, szeliden elbeszélgetett velük; dicsekedett, hogy milyen elégedett s nyugodt. A multat egy szóval sem említette, csak jelenlegi helyzetéről beszélt.

Szívét nem láthatták, a mely meghazudtolta volna szavait.

Este ha elvégezték a közös imát: visszavonult ezellájába s letérdelve az imaszámolyra: elfojtott zokogásban tört ki. Kebléből egy arany medallt vont ki, nézte a benne levő képet, — nézte hosszan és mereven.

A kép egy szép fiatal embert ábrázolt. Mosolygó ajkait, beszédes nagy szeméi s gyengéd női vonásai méltók lettek volna a festő ecsetjére.

Szívéhez szorította, ajkaihoz emelte s feldokolva csókolta; de enyhülést nem érzett. Megcsalta önmagát, mikor a kolostorban vélt csillapítót találni sajtó kinjaira. Göresösen kulcsolta össze kezét feje fölött s szívzakadva meresztette szeméit Jézus képre, úgy esdeklett gyógyulását; de nem birt megvigasztalódni s tetetlenül rogyott a földre. Feje hátra hanyatlott, mint a halott feküdt a mezeten földön.

Olykor súlyos léptek hangzottak a komor folyosón, ijedten ugrott fel, szeméit hamar megtörölte s a rózsafüzért akasztotta a kezére. Átváltozott külsővel térdelt a kép előtt, ha valaki belépett volna zárkájába: a legszorgosabb vizsgálat mellett sem tudta volna felfedezni az előbbi kínos jelenetnek a nyomát. Áhítatosan forgatta a rózsafüzért, mintha szíve csupa nyugalom, csupa megelégedés lett volna.

Bereghy Helén.

Utóvégre a közönség megnyugtatása érdekében, ha Gromilovits halála is az orvosi mulasztás között még nem is volna megállapítható az összefüggés, ilyes valaminek megtörténnie nem volna szabad.

De nem hagyhatjuk megrovás nélkül azt az eljárást sem, hogy ilyen esetet eltitkolni, magyarul mondva eltusolni akarnak. Mi kerülő utakon egész véletlenül vettük e hírt. Nyomban a kórházhoz fordultunk értesülésért, a hol azután előterjesztett adatainkat megerősíteni kénytelenek voltak.

Mi mindenesetre még utána járunk a dolog részleteinek, kipuhatólása végett s nem fogjuk szó nélkül hagyni a tapasztalando mulasztásokat.

Hírek.

— **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Kiss Béla zombori főgymnáziumi tanárt Budapestre helyezte át. Kiss Béla a főgymnáziumi tanári karnak egyik legrokonszenvesebb tagja, kinek eltávozása társadalmi életünkben soká be nem tölthető űrt fog maga után hagyni. Az előleptetéshez különben örömmel gratulálunk. Kiss Béla lapunknak belmunkatársa volt s a múlt téli évadban dr. Zsinyzky Aladárral, ki mint tegnap írtuk, Pozsonyba helyeztetett át, a színházi kritikai rovatot vezette s nem egy szellemes recenzióval tette a színházi évadot érdekesebbé, különben bírjuk a tanár ur ígérését, hogy a szellemi érintkezés lapunkkal Budapestről is fenn fogja tartani.

— **Igazságügyi kinevezések.** Az igazságügyi miniszter Mészáros Imre szabadkai kir. törvényszéki joggyakornokot a szabadkai kir. törvényszékhez aljegyzővé, Schwarz Mór a m. kir. honvédelmi miniszteriummal alkalmazott igazolványos honvéderőmestert, a bács-almasi járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

— **Bucsu-estély.** Dr. Zsinyzky Aladár főgymnáziumi tanárnak a pozsonyi főgymnáziumhoz való áthelyezése alkalmából tisztelői és jó barátai az Elefant szálló éttermében ma este bucsu-estélyre gyűlnek össze, hogy more patrio kifejezést adjanak a jó barát távozása fölötti veszteségnek. Az estélyről közelebb fogunk tudósítást közölni.

— **Ismét hamis bankó.** Gasparics Maria zombori lakos 1 drb 1 ftrós hamis bankjegyet adott át a rendőrségnek azzal, hogy azt a heftváson egy szürke ruhás, szőke kinézésű ismeretlen nevű úrtól kapta. A rendőrség a nyomozást megindította ez ügyben, de a hamis bankjegy forgalomba hozóját ez ideig nem sikerült kézre keríteniök.

— **Petrovics Geraszim vigasza.** Petrovics Geraszim volt szendrei püspöki mandatáriust, a ki olyan nevezetes módon esett el a püspökségtől a karlócai patriarka — mint értesülünk — a kolostorból visszatette régi helyére, a karlócai teológia tanári karába.

— **Szerencsétlenség egy gözcseplőgép körül.** A szivacsi határban működésben levő egyik gözcseplőgép tegnap délután valami okból megállott, az okot meg tudandó a gépkész felkötötte az ott foglalkozkodó fűtőt: Neumann Károlyt, hogy nézze meg mi a baj. Neuman felment, de mielőtt lejtött volna, a gép megindult s lábát elkapva azt össze morzsolta, úgy, hogy a lábát amputálni kellett. Itt megjegyzünk, hogy ez a amputáció Donoszlovits Vilmos dóctornak öt évi itt működése alatt huszonötödik láb amputatója volt.

— **A zombori Vadászkiirt szállóban** működött dalársulat f. hó 1-én Apatinba távozott, honnan f. hó 2-án megy Bajára. Az osztrák magyar muzsa papnői ugylátszik jól érzik magukat Bacs megyében.

— **Névváltoztatás.** Weinreb Jenő szabadkai lakos „Vidor”-ra változtatta nevét.

— **Margit-sziget eladó.** A poetikusan szép Margit-sziget rövid időn belül idegen kézre jut. József kir. herczeg elhatározta, hogy az évről-évre óriási költséggel gondozott

szép szigetet eladja s a vétellel első sorban a fővárost kínálja meg. A kir. herczeg erre vonatkozó ajánlatát már legközelebb benyújtja a főváros törvényhatóságához, mely valószínűleg még szeptemberi közgyűlésen tárgyalás alá veszi azt. Bizonyára kétségen kívüli dolog, hogy a főváros örömmel veszi tulajdonába, a szépsége s a mellett jól jövedelmező Margitszigetet.

— **Helyreigazítás.** Lapunk augusztus 30-diki száma a „Városi közgyűlés” című rovat alatt említést tett arról, hogy a kereskedelmi középiskola igazgatója és tanárainak fizetése az augusztus 29-dikén tartott közgyűlésen felemeltetett. Mint utólag meggyőződöttünk, a közgyűlésen nem a fizetések, hanem a tandíjak emeltettek fel, amiből a városnak évenként körülbelül 600 ftrtal emelkedik jövedelme. Az igazgató és tanárok fizetése már évek óta változatlan s ez a közgyűlésen csak annyiból lett felémeltve, amennyiben ugyanakkor állapították meg a kereskedelmi középiskolának 1895-dik évi költségvetését is.

— **Ismét a hidkarfalakról.** Az apatini-utezban végig vonuló mély vízvezeték árkonát a liszt utcánál a hidkarfalak, melyek a város tulajdonát képezik oly rozog állapotban voltak évek óta, hogy jól tette az illető, ha előbb végrendelkezett mielőtt rajta kocsin átment. Városunk bölcs tanácsa úgy gondolkodott — mint a Szemző hidkarfalaknál tette — minék azt javítani, módosítani ha tíz évig nem volt baj úgy *ezentul* sem kell vesztélytől tartani. Igen ám, csak hogy az idő alatt a fa hid korlátja elrothadt és daczára, hogy 35 cmtrnél magassabb volt és mégsem rongtotta a hidkarfalak egyöntetűségét mégis egy a hidon átmenő kocsi beuhanását az árokba alig tartoztatta föl, összestörven a korhadtt hidkarfalat. Ezuttal csak azt kívánjuk kérdezni: Ki ügyel nálunk az átjárók és hidak jókarban tartására, hogy ily eset megtörténhetik? Szemző Istvántól megkivánjuk, hogy hidkarfalai csak 35 cmtrnél magassabb legyenek — de a város hidjain 1 1/2 méter magas rothadt fakorlatok vannak hol van itt az egyöntetűség? Gergurov Milo városi mérnök úgy látszik hályogban szenved az apatini utezaban ha jár, de azonnal tágra merednek a szemei ha a bajai utezaban Valter Nándorral sétál, — mert ott nem látja a magas rothadt izléslen kalfát, míg itt „különben külső csinyre kifogástalan” karfalba botlik. Végre mit gondol a tisztelt tanács: — ha az apatini utezaban 35 cmtr magas lett volna a karfa nem-e zuhant volna be a mély árokba a kocsi az egyöntetűség daczára?

— **Az ó-kanzais műkedvelők** holnap, folyó hó 2-án tánczszal egybekötött jótékonyczélt előadást rendeznek, mely alkalommal színré kerül „Angolosan” vígjáték 2 felvonásban. Személyek: Szivesi Adél fiatal özvegy Ugriné sz. Korom Teréz urnő. Mari, komornája Simon Anna k. a. Ippelberger Salamon, szebeni nagykereskedő és bankár, Palásthy Fábri ur. Roza, neje Fridländer Róza k. a. Gibbon Eduard, Gajó István ur. John, szolgálója, Anderla József ur. Olesó Florián fogados az „Ezüst alagut” szállóában Szabados-Dezso ur. Fritsz, Kálmán Gyula ur. Jean, Kozsnyai Ferdinánd ur. pinzerek. Történi Pest—Budán. Ezt követi: „Sziget a szárazon” vígjáték 1 felvonásban. Irtá: Dr. Grubicy László. Kurucz Boldizsár földbirtokos, Gajó István ur. Melanie, leánya Simon Anna k. a. Kurucz Gáspár, nyugalmazott tanár, Boldizsár öcsese, Dulossy Ede ur. Zsolnay, Úgyvéd, Palásthy Fábri ur. Mérley mérnök, Dukay József ur. János Kukurucz Boldizsár inasa, Franz Gyula ur. Julesa Melanie szobalánya, Horváth Katicza.

— **Sertések itatása a vasutakon.** Miután többször megtörtént, hogy a vasutakon szállított sertések közül, az itatás elmulasztása miatt nagyon sok elhullott, a kereskedelmi miniszter rendeletet adott a vasuti állomásokról, hogy a szűkséghez képest mindenütt itassák és locsolják a sertéseket, különben

a kárt a mulasztó közegeknek kell megtéríteniök.

— **Ujvidék 1895-iki költségvetése** a következő: az összes szükséglet 316.309 ftr 6 kr.; a fedezet 213.255 ftr 66 kr.; a hiány 103.055 ftr 40 kr.; összesen 316.309 ftr 6 kr. A hiány 58 százaléka községi pótlékkal lesz fedezve.

— **Árverés.** Hirsch Sámuel ingatlanaira e hó 28-án lesz az árverés Szabadkán.

Törvényszéki csarnok.

A ki be akar kísértődni. Eredeti bűntügyi pert tárgyalt a zombori kir. törvényszék bűntügyi osztálya f. hó 1-én. Becker Mihály apatini lakos 2 év előtt Fischer József jó pajtasával a Milla-féle sörcsarnokban szóvitába keveredett és az argumentálás hevében Fischer József 2—3-szor földhöz lapította. A vendéglős erre kijelentette, hogy neki ennyi elég és többet nem enged Fischer Józsefet az említett módon kapacitálni, különben Fischer József is jónak látta az ellenhatatlan argumentumok elől megfutamodni. Ekkorra már Apatin város éber rendőrei is a tett színhelyére érkeztek, ami mód nélkül bosszantotta Becker Mihályt. Egész hangosan kijelentette, hogy ő rendőrököt nem hívott és így mindenkinek fizet sört, de azoknak nem. Majd egy pohár sörről a kezében hadonázni kezdett Weisz József rendőr orra alatt és váltott arról biztatta, hogy kísérije be őtet a községi fogházba, Weisz József rendőr engedett a biztatásnak s Becker Mihályt, aki mar azután szívesen elalott volna a kívánságtól bekísérte a községi fogházba, hol másnap reggelig Becker alaposan kialudta mámorát. E fölött még fenytő feljelentést is emeltetett ellene és társa Fischer József ellen csendháborítás és hatóság elleni erőszak miatt. A végtárgyaláson azután Weisz József rendőr egész naíval előadta, hogy ő csupán azért kísérte be Beckert, mert arra az több ízben nógatta és ha azt nem teszi vele, szabadlábon hagyta volna. A törvényszék Beckert rovatlan előéletére való tekintettel 4 napi fogházra ítélte, amibe ő is és a vádhatóság is megnyugodott.

A feleség, mint üzlettulajdonos. R. Fülöp szabadkai lakos másodsor házasodván, nőül vett egy tisztességes hajadont 1500 forintnyi hozományával, a melyet, minthogy attól tartott, hogy első neje lefoglalhatja a felesége nevére írt üzletbe fektetett és adatott a felesége által közzégyőzi meghatalmazást magának, hogy ő az üzletnek csupán vezetője. Ez ép nem ritka dolog lévén, R. Fülöp zavartalanul gazdálkodott felesége hozományával és sikerült is neki 2 év alatt nemcsak a hozományt, de jóhiszemű kereskedők által nyújtott 4—5000 ftrig terjedő hitelt is telhasználni, úgy hogy nem maradt egyéb számára hátra a kikerülhetetlen csődnél. A kir. törvényszék Dalmy Pál elnöklete alatt dr. Grün József és dr. Orkonyi Ede bírákból alakult, a jegyzőkönyvet Kindris Gábor íszéki jegyző vezette, a vádhatóságot dr. Kardos Kálmán kir. ügyész vezette, a védelmet dr. Molnar Gyula teljesítette. A vádlott rokonszenves fiatal asszony nagy meglepetéssel fogadta az elnök abbeli szemrehányásait, hogy könyveket nem vezetett, mérlegét és leltárt nem készítet. Hiszen kerem mondja naíval, nem az én dolgom az, én a konyhában és a gyerekek körül voltam elfoglalva, ferjem azt csinált a mit akart és a mit tudott. R. Fülöp pedig mint tanu lett kihallgatva s egész őszintén beismerte, hogy a mennyiben valaki jelen bűntüben büns, úgy az más mint ő nem lehet. A vádhatóság fömtartotta vádját, dr. Molnar védő ellenben fölmenteni kerte védenchezet, mert a férjnek jogában állott neje hozományát jelzelní és a nőnek ezt meggátolni nem is áll jogában, amint hogy megbízhatóbb vagyonkezelőt a férjnél nem is kereshetett. A kir. törvényszék hosszabb tanácskozás után R. Fülöpöt vétkesnek mondotta ki és 3 napi fogházra ítélte. Ugy a vádlott és védője, valamint a kir. ügyész is megnyugodtak az ítéletben.

HIRDETÉSEK.

Férfiaknak és nőknek

egyaránt fontos.

Biztos siker.

Férfiaknak. Nemi bajok, u. m. húgycső-folyás stb. bármily régi is, 3 nap alatt alaposan és biztosan gyógyítható az egyedül Csepy gyógyszer-tár által készített szerrel. Egy üveg ára — mely bármily régi baj biztos kigyógyítására elegendő, — használati utasítással 2 ft.

Nőknek. Női bajok és egyéb tisztátalanságból eredő nemi bajt 6—8 nap alatt biztosan kigyógyít a már eddig is számtalan esetben kitűnőnek bizonyult szere által — Csepy Antal gyógyszerész. Egy üveg ára — a legmagasabb baj kigyógyítására elegendő — használati utasítással 6 ft.

Kapható egyedül a készítőnél

Hódmező-Vásárhelyen

Csepy Antal

gyógyszerész-nél.

Titoktartás biztosított!!

Máriaczei Gyomorceppek

Mariaczei

nagyszertár hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és átlátszóan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfúvódás, savanyú felbőgés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székület.

Hatálos gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a megnövekedett és a gyomor szűkületét, gyomor-tulajelenségek étellekkel és italokkal, gúliszták, májbajok és námorholdásnál.

Emeltett bajoknál a **Máriaczei gyomorceppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit csak meg száznál utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. Magyarországi főraktár:

Török József gyógyszer-tár
Budapest, Király utca 12 sz.

A vállalatot és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket ossék elfogadni, melyeknek burkolatára zold szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom.”

A Mariaczei gyomorceppek valódián ka-
Zombor: Gaile gyógyszer-tár; Apatin: Rátav gyógyszer-tár; Petrovacz-szellő: Balogh Gy. gyógyszer-tár; Szil-Tamas-Barakovics L. Gy. gyógyszer-tár.

székszerű és különösen hasmenésre. Az egész emésztés mérsekelt életmód, nehezen emészthető ételek és más az emésztésre károsan ható ártalmasságok, valamint a gyomor meghűlése és egyáltalán mindenemű meghűlések elkerülése által tartható meg.

Az egészséges emésztés az ismert Mariaczei gyomorceppek által Brady C. gyógyszer-tárából, melyeknek erősítő hatásuk van a gyomorra rendkívüli módon elősegítették. A Mariaczei gyomorceppek emésztési zavaroknál és szorulásoknál mindig jönak bizonyultak és sok év óta számítják a legkedveltebb háziszernek a családnál hirtelen előforduló betegségeknel.

Kapható gyógyszer-tárakban kis üvegekcsében (ezeknek Brady C. aláírással kell ellátva lenni) használati utasítással együtt a 80 kr.

Hirdetmény.

A közelgő téli időnyre ajánlok kiváló minőségű

darab-, koczka- és dió porosz-szalon szenet,

Salgó-tarjáni tömörszenet és I-rendű d'os pirszenet (Coaks) úgy teljes kocszi rakományokban, valamint kisebb mennyiségben a legjutányosabb árak mellett.

Teljes tisztelettel
Wuits Gy.
szénkereskedő Zomborban.

2—3

Ő cs. és kir. fensége
JÓZSEF FŐHERCEG
udvari szállító

Walser Ferencz-féle

ALAPITTATOTT
1858.

ELSŐ MAGYAR GÉP- ÉS TŰZOLTÓ-SZER-GYÁR

Harang- és ércöntöde részvény-társaság

BUDAPESTEN, VII. kerület, Rottenbiller-utca 66. sz.

Következő főosztályokat foglal magában:

I-ös osztály.

TŰZFECSKENDŐK gőz- vagy kézhajtásra, kerti fecskendők, víz-szállítók, mindenemű tűzoltószerek, vízfordók, létrák, egyéni felszerelések, tornaeszközök, közszolgálati szerek és eszközök, nevezetesen: utcai locsoló-gépek, utca-öntöző-kocsik, himbatargonczák szeméthordásra és utcák locsolására, pöczegödör- és csatornatisztító gépek légszivattyúval (nappali büzmentes munkához), fertőtlenítési szerkocsik, mentősisak füst- és főtógázok (borpince) ellen

II-ik osztály.

VIZMŰVI OSZTÁLY. Szivattyuk minden célra és minden nagyságban bármínő folyadékok szállítására, minden a vízműtani szakmába vágó gépek, vízvezetékek ipari vagy gazdasági célokra, vízvezetékek városok számára, nyilvános vagy községi fürdőházak, házi vízvezetékek, fürdők, büzmentes árnyékszék, csatornázások, központ fűtések lég-, víz- vagy gőzzel, melegházak fűtési berendezése, forrásvíz-cmelőgépek (Oellwter Walser-féle szabadalom) ásványvizek palaezkozására

III-ik osztály.

ÉRC- ÉS HARANGÖNTÖDE. Harangok minden nagyságban, összhangzó harangcsoportok, szabadalmazott felszereléssel és vasharanglábak, ércöntvények rajz vagy minta szerint ipari és forgalmi célokra.

IV-ik osztály.

SISAK ÉS KATONAI FELSZERELÉSEK. Sisak, sapkák, bármely egyenruházott csapatok részére szükségelt fővagneműk, vas, érc, bőr vagy szövettől, oldalgyerekek, bőrúruk, szjnműek és teljes egyéni felszerelések.

Árjegyzékek és költségtervezetek díj- és bérmenten szolgáltatnak.